

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

RADA

Záver Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o boji proti korupcii v športe

(2019/C 416/03)

RADA A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZASADAJÚCICH V RADE

UZNÁVAJÚC, ŽE:

1. Základom športu je radosť z úsilia, výchovná hodnota dobrého príkladu, sociálna zodpovednosť a rešpektovanie všeobecných základných etických zásad ⁽¹⁾.
2. Korupcia v športe nie je novým javom. Za posledných 20 rokov vyšlo najavo viacero prípadov korupcie v dôsledku výrazných zmien v odvetví športu, najmä pokiaľ ide o jeho rastúcu komercializáciu a mediálne pokrytie, čo má za následok zvýšenie príjmov a finančných tokov.
3. Boj proti korupcii v športe má mnoho foriem a zúčastňujú sa na ňom rôzne subjekty, pričom v uplynulých rokoch sa dosiahli určité dobré výsledky.
4. Prípady korupcie vysokopostavených osôb poukázali na to, ako môžu prípady korupcie poškodzovať dobré meno športu spájané s jeho bezúhonnosťou a fair play. Korupcia v športe okrem toho umožňuje, že sa rozmáha hospodárska neefektívnosť, a oslabuje dôveru vo vlády, verejné inštitúcie a v demokraciu vo všeobecnosti.
5. Šport čelí korupcii v oblasti súťaženia, ako aj v oblasti riadenia ⁽²⁾. Korupcia v športe má mnoho foriem, napríklad úplatkárstvo, obchodovanie s vplyvom, zneužívanie funkcií, manipulácia športových súťaží a pranie špinavých peňazí. Korupciu uľahčuje nedostatok pravidiel alebo nedostatočné vykonávanie existujúcich pravidiel týkajúcich sa konfliktu záujmov alebo javu otáčavých dverí medzi verejným a súkromným sektorom. Korupcia môže súvisieť aj s dopingom.
6. Korupcia v športe sa prejavuje v rôznych kontextoch, od neziskových činností až po činnosti zahŕňajúce významné medzinárodné podujatia. Komplexný charakter korupcie v športe predstavuje významné výzvy pre riadenie športu aj tvorcov politik, a to pokiaľ ide o identifikáciu problémových oblastí a navrhovanie opatrení na riešenie týchto problémov a ochranu bezúhonnosti v športe.
7. Na úrovni Organizácie Spojených národov a predovšetkým v rámci Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj medzinárodné spoločenstvo uznalo šport ako dôležitý nástroj na dosiahnutie udržateľného rozvoja ⁽³⁾, uznalo však aj škodlivé účinky korupcie na hospodársky a sociálny rozvoj a zaviazalo sa podstatne znížiť korupciu a úplatkárstvo vo všetkých ich formách ⁽⁴⁾. Boj proti korupcii a spolupráca s partnerskými krajinami v oblasti podpory protikorupčných opatrení sú súčasťou politiky rozvojovej spolupráce EÚ a jej členských štátov ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Základné zásady olympizmu, Medzinárodný olympijský výbor, september 2015.

⁽²⁾ Pozri vymedzenie pojmov v prílohe.

⁽³⁾ Rezolúcie OSN 70/1 – Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (bod 37) a 73/24 – Šport ako nástroj na dosiahnutie udržateľného rozvoja.

⁽⁴⁾ Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, cieľ 16 (čiastkový cieľ 16.5) <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁽⁵⁾ Bod 50 a oddiel 2.4 nového Európskeho konsenzu o rozvoji (2017).

SA DOMNIEVAJÚ, ŽE

8. Zatiaľ čo konkrétne formy korupcie v športe sú súčasťou spolupráce na úrovni EÚ už niekoľko rokov, celkový prístup EÚ k protikorupčným opatreniam v oblasti športu neexistuje.
9. Aby bola reakcia na tento zložitý fenomén v oblasti športu úspešná, vyžaduje si to dlhodobú stratégiu, ktorej súčasťou by malo byť vytvorenie spoločného prístupu EÚ k boju proti korupcii v športe a identifikácia rizík korupcie, ich základných príčin a existujúcich právnych rámcov a mechanizmov.

ZDÔRAZŇUJÚ, ŽE

10. Boj proti korupcii v športe je spoločnou zodpovednosťou a je v záujme všetkých zainteresovaných strán v oblasti športu vrátane vnútroštátnych, európskych a medzinárodných športových organizácií, športových klubov, iných príslušných organizácií občianskej spoločnosti, orgánov verejnej správy, orgánov presadzovania práva, športových agentov, športovcov a ich sprievodu, odvetvia stávkovania, laboratórií, sponzorov a médií.
11. Nedostatky v riadení športových organizácií, ako aj v oblasti verejného sektora môžu brániť ich schopnosti predchádzať korupcii a bojovať proti nej a môžu ohroziť účasť a pracovné podmienky športovcov.
12. Ochrana oznamovateľov je kľúčovým prvkom boja proti korupcii, najmä pokiaľ ide o identifikáciu a odhaľovanie korupcie v športe.
13. Medzi základné zásady dobrej správy v športe patria aspoň tieto minimálne požiadavky: demokratické štruktúry, pravidelné a otvorené volebné postupy, kompetentná a etická organizácia a riadenie, zodpovednosť a transparentnosť rozhodovacích procesov a finančných operácií, ako aj spravodlivý prístup k členstvu, a to aj pokiaľ ide o rodovú rovnosť a solidaritu ⁽⁶⁾.
14. Korupcia, nedovolené obchodovanie s drogami, pranie špinavých peňazí a organizovaná trestná činnosť predstavujú podľa zmlúv niektoré „oblasti obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vyplývajúcim z povahy alebo dôsledkov týchto trestných činov alebo z osobitnej potreby bojovať proti nim na spoločnom základe“, pre ktoré sa môžu stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií ⁽⁷⁾. Je v spoločnom záujme zabezpečiť, aby všetky členské štáty mali účinné protikorupčné politiky a aby EÚ podporovala členské štáty pri vykonávaní týchto činností, a to aj v oblasti športu.
15. Riadiace orgány v oblasti športu by si pri plnení úloh vo všetkých oblastiach športu mali zachovávať vysoký stupeň samostatnosti. Je samozrejmé, že takúto samostatnosť si musia zaslúžiť vďaka dobrej správe a dodržiavaniu najprísnejších noriem bezúhonnosti v príslušnom športovom odvetví ⁽⁸⁾. Športové hnutie už po niekoľko rokov pripravuje projekty, siete a ďalšie iniciatívy zamerané na boj proti korupcii v športe. Pri zvažovaní ďalších opatrení by táto práca mala byť zohľadnená a ďalej rozvinutá.
16. Európske a medzinárodné organizácie, ako Organizácia Spojených národov, OECD, Rada Európy, Interpol, Europol a skupina G20 ⁽⁹⁾, zaviedli opatrenia na boj proti korupcii vo všeobecnosti, ako aj konkrétne opatrenia na boj proti korupcii v športe. Opatrenia EÚ by mali vychádzať z existujúcej medzinárodnej spolupráce, pričom by ju mali podporovať a dopĺňať tam, kde možno nájsť pridanú hodnotu.
17. Existujúce a nové formy sietí môžu uľahčiť spoločný cieľ, ktorým je predchádzanie korupcii a podpora dobrej správy, a to spájaním medzivládnych organizácií, medzinárodných športových organizácií a vlád a spájaním úsilia rôznych zainteresovaných strán v boji proti korupcii v športe. Medzinárodné partnerstvo proti korupcii v športe (IPACS) môže byť príkladom takejto neformálnej budúcej spolupráce.

⁽⁶⁾ Pozri Rada Európy, odporúčanie CM/Rec(2005)8 Výboru ministrov členským štátom.

⁽⁷⁾ Článok 83 ods. 1 ZFEÚ.

⁽⁸⁾ Budúcnosť globálneho športu, ASOIF 2019. Pozri aj KOM(2011) 12 final Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe.

⁽⁹⁾ Lídri skupiny G20 sa v roku 2017 na samite v Hamburgu zaviazali, že budú pokračovať v práci na riešení bezúhonnosti v športe, a naliehavo vyzvali medzinárodné športové organizácie, aby zintenzívnili boj proti korupcii dosiahnutím najvyššej celosvetovej úrovne noriem v oblasti bezúhonnosti a boja proti korupcii. Lídri skupiny G20 sa v tejto súvislosti zaviazali, že sa budú usilovať o spoločnú dohodu, pokiaľ ide o riziká korupcie spojené s ponukami na usporiadanie významných športových podujatí.

18. Pri plnení medzinárodných záväzkov zohrávajú dôležitú úlohu členské štáty. V spolupráci so športovými organizáciami by mali presadzovať a podporovať uplatňovanie zásad dobrej správy na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, a to najmä uplatňovaním nulovej tolerancie korupcie v športe, monitorovaním uplatňovania zásad dobrej správy národným športovým hnutím v danom členskom štáte, alebo zahrnutím dobrej správy do kritérií udeľovania verejných grantov na šport.
19. Úspešné vykonávanie protikorupčných opatrení na všetkých úrovniach si bude vyžadovať účinnú spoluprácu medzi príslušnými existujúcimi štruktúrami a spájanie zdrojov.

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY V SÚLADE SO ZÁSADOU SUBSIDIARITY A NA PRIMERANÝCH ÚROVNIACH

20. Posilnili úsilie zamerané na predchádzanie korupcii v športe a boj proti nej, a to aj tým, že sa zabezpečí zavedenie vhodných legislatívnych opatrení a opatrení na presadzovanie práva.
21. Podnecovali a podporovali opatrenia a činnosti zamerané na predchádzanie represáliám, takéto opatrenia zakázali a zaviedli opatrenia na ochranu oznamovateľov pred suspendovaním, preradením na nižšiu pozíciu a zastrášaním alebo pred inými formami odvetných opatrení, a to pri plnom rešpektovaní práv všetkých strán.
22. V spolupráci so športovými organizáciami vypracovali alebo preskúmali národné akčné plány a/alebo nástroje na predchádzanie korupcii v športe a boj proti nej s cieľom presadzovať politiku nulovej tolerancie voči korupcii v športe.
23. Podporovali riadne uplatňovanie a monitorovanie zásad dobrej správy zo strany športového hnutia s cieľom zabrániť korupcii v športe.
24. Preskúmali možné opatrenia na poskytovanie financií z verejných zdrojov na základe záväzku organizácií vykonávať opatrenia súvisiace s dobrou správou a bojom proti korupcii.
25. Zvyšovali informovanosť a zabezpečili počiatočné a ďalšie vzdelávanie a odbornú prípravu príslušných úradníkov vrátane tých, ktorí pracujú v oblasti presadzovania práva, a zainteresovaných strán zapojených do protikorupčných politík týkajúcich sa športu.
26. Spoločne s Komisiou preskúmali riešenie patovej situácie v súvislosti s Dohovorom Rady Európy o manipulácii športových súťaží, ktorý nadobudol platnosť 1. septembra 2019, s cieľom umožniť EÚ a všetkým jej členským štátom, aby čo najskôr dokončili svoje ratifikačné procesy a pristúpili k dohovoru.

VYZÝVAJÚ KOMISIU, ABY

27. Na základe predchádzajúcej práce v tejto oblasti vypracovala návrh uceleného, medzisektorového akčného plánu, prípadne aj návrhu odporúčania Rady, na tému korupcie v oblasti športového súťaženia a v oblasti riadenia športu.
28. Podporovala spoluprácu a súčinnosť s členskými štátmi a medzi nimi, ako aj s inými medzinárodnými organizáciami a sieťami, najmä s Radou Európy, a aby zvyšovala informovanosť o takejto spolupráci a jej výsledkoch.
29. Zabezpečila a posilnila dialóg medzi orgánmi verejnej moci a športovým hnutím o boji proti korupcii v športe a aby spolu s medzinárodnými športovými organizáciami podporovala iniciatívy na predchádzanie korupcii na medzinárodných podujatiach a cezhraničných súťažiach.
30. Posúdila, ako môžu programy a nástroje v rámci budúceho viacročného finančného rámca (VFR) podporiť vykonávanie protikorupčných opatrení v športe.

31. Využila časť programu Erasmus+ určenú na financovanie športu, ako aj iné príslušné programy financovania na podporu preventívnych opatrení v oblasti boja proti korupcii a dobrej správy v športe, ako aj na výmenu osvedčených postupov a politik medzi členskými štátmi a zainteresovanými stranami.
32. Zvážila zahrnutie korupcie v športe do programu EÚ na výmenu skúseností v oblasti boja proti korupcii ⁽¹⁰⁾ a začlenenie športu do iniciatív Komisie týkajúcich sa boja proti korupcii.
33. Pokračovala v pomoci orgánom členských štátov prostredníctvom služby na podporu štrukturálnych reforiem s cieľom zlepšiť predchádzanie korupcii v športe a boj proti nej.

VYZÝVA ŠPORTOVÉ HNUTIE, ABY

34. Zintenzívnilo svoje úsilie na ochranu bezúhonnosti v športe a pokračovalo v predchádzaní korupcii v športe a boji proti nej prijímaním iniciatív zameraných na účinné protikorupčné opatrenia a sankcie, a to na základe posúdenia rizika, a aby pri ich vykonávaní uplatňovalo od najnižšej až po najvyššiu úroveň zásadu nulovej tolerancie.
35. Schválilo udržateľné prístupy a prijalo kódex správania v oblasti dobrej správy vrátane spoľahlivého systému dodržiavania pravidiel, ktorého súčasťou bude monitorovanie, sankcionovanie a budovanie kapacít.
36. Zvyšovalo informovanosť, poskytovalo počiatočné a ďalšie vzdelávanie a odbornú prípravu, vypracovalo odporúčania a šírilo najlepšie postupy v oblasti predchádzania korupcii v športe vrátane oblasti dobrej správy, a to na všetkých úrovniach.
37. Prijalo vhodné disciplinárne predpisy a postupy s cieľom potrestať osoby podieľajúce sa na korupcii, ako aj vhodné opatrenia na ochranu oznamovateľov, a to pri plnom rešpektovaní práv všetkých strán.
38. Na účely financovania z verejných zdrojov spolupracovalo s orgánmi verejnej moci pri vytváraní noriem pre dobrú správu a pri posudzovaní dodržiavania týchto noriem.
39. Spolupracovalo s orgánmi presadzovania práva, agentúrami a organizáciami zodpovednými za boj proti korupcii.

⁽¹⁰⁾ Program na výmenu skúseností spustila Európska komisia v roku 2015 s cieľom podporiť členské štáty, miestne mimovládne organizácie a iné zainteresované strany pri riešení konkrétnych problémov identifikovaných v správe EÚ o boji proti korupcii (správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu – Správa EÚ o boji proti korupcii. COM(2014) 38 final, 3.2.2014).

PRÍLOHA

1. Odkazy

Rada Európskej únie a zástupcovia vlád členských štátov zasadajúci v Rade pripomínajú tieto dokumenty

Európska únia

- Dohovor o boji proti korupcii úradníkov EÚ alebo úradníkov členských štátov z roku 1997 a rámcové rozhodnutie o boji proti korupcii v súkromnom sektore z roku 2003
- Biela kniha Európskej komisie o športe, najmä kapitola 4.6 o korupcii, praní špinavých peňazí a ostatných formách finančnej trestnej činnosti (júl 2007) ⁽¹⁾
- Skupina expertov EÚ pre dobrú správu v športe (2011 – 2014): Zásady dobrej správy v športe (september 2013)
- Nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 1719/2006/ES, č. 1720/2006/ES a č. 1298/2008/ES ⁽²⁾
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. júna 2015 o nedávnych odhaleniach prípadov korupcie na vysokej úrovni vo FIFA (2015/2730(RSP)) ⁽³⁾
- Závery Rady o posilnení čestnosti, transparentnosti a dobrej správy v súvislosti s významnými športovými podujatiami (máj 2016) ⁽⁴⁾
- Skupina expertov EÚ pre dobrú správu v športe (2014 – 2017): Podpora existujúcich zásad dobrej správy (júl 2016) ⁽⁵⁾
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. februára 2017 o integrovanom prístupe k politike v oblasti športu: dobrá správa, dostupnosť a čestnosť (2016/2143(INI)) ⁽⁶⁾
- Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o pracovnom pláne Európskej únie pre šport (1. júla 2017 – 31. decembra 2020) ⁽⁷⁾
- Správa s názvom Mapovanie korupcie v športe v EÚ, ktorú pre Európsku komisiu vypracovala spoločnosť Ecorys (december 2018) ⁽⁸⁾
- Spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade, Európskeho parlamentu a Komisie o novom Európskom konsenze o rozvoji: „Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť“, odsek 50 a oddiel 2.4 ⁽⁹⁾
- Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o hodnotení rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktoré má vplyv na vnútorný trh a súvisí s cezhraničnou činnosťou (júl 2019, COM(2019) 370 final), a najmä kapitola 2.1.6.1.1 o profesionálnom futbale
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (PE-CONS 78/19) ⁽¹⁰⁾
- Listina záväzkov Európskej komisie týkajúca sa dobrej správy vecí verejných

Organizácia Spojených národov

- Dohovor Organizácie Spojených národov proti korupcii (2003)
- Medzinárodný dohovor proti dopingu v športe (2005)
- Dohovor Organizácie Spojených národov proti korupcii: stratégia na ochranu pred korupciou vo významných verejných podujatiach (2013)

⁽¹⁾ KOM(2007) 0391 v konečnom znení.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 50.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 407, 4.11.2016, s. 81.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 212, 14.6.2016, s. 14.

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=25002&no=1>

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 252, 18.7.2018, s. 2.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 189, 15.6.2017, s. 5.

⁽⁸⁾ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/71c67c33-1dff-11e9-8d04-01aa75ed71a1>

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 210, 30.6.2017, s. 1.

⁽¹⁰⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-78-2019-INIT/en/pdf> – Znenie prijaté Radou 7. októbra 2019, zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie.

- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (OSN 2015) ⁽¹⁾
- Kazanský akčný plán prijatý na šiestej medzinárodnej konferencii ministrov a vysokých úradníkov zodpovedných za telesnú výchovu a šport zorganizovanej pod záštitou Unesco, MINEPS VI (2017)

Rada Európy

- Odporúčanie CM/Rec(2018)12 Výboru ministrov členským štátom týkajúce sa dobrej správy v športe
- Dohovor Rady Európy o boji proti dopingu (ETS č. 135)
- Občianskoprávny dohovor Rady Európy o korupcii (ETS č. 174), Trestnoprávny dohovor Rady Európy o korupcii (ETS č. 173) a jeho dodatkový protokol (ETS č. 191)
- Dohovor Rady Európy o manipulácii športových súťaží (ETS č. 215)

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

- Dohovor OECD o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách, prijatý na rokovacej konferencii 21. novembra 1997
- Odporúčanie Rady o daňových opatreniach na ďalší boj s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách, 25. mája 2009 – C(2009)64.

Rôzne

- Transparency international: Správa o korupcii vo svete: šport (23. februára 2016)
- Vyhlásenie lídrov skupiny G20: Formovanie prepojeného sveta (Hamburg, 7. – 8. júla 2017)

2. Vymedzenie pojmov

Na účely týchto záverov:

„korupcia v oblasti súťaženia“ je korupcia v športe, ktorá súvisí s výsledkom a/alebo priebehom športovej súťaže;

„korupcia v oblasti riadenia“ je korupcia v športe, ktorá nesúvisí s výsledkom a/alebo priebehom športovej súťaže.

⁽¹⁾ Rezolúcia VZ OSN A/RES/70/1 z 25. septembra 2015.